

Udskriftsdato: 7. januar 2021

VEJ nr 9926 af 14/12/2020 (Gældende)

Vejledning om indsamling af husholdningsaffald

Ministerium: Miljøministeriet

Journalnummer: Miljøministeriet.,
Miljøstyrelsen, j.nr. MST-2020-42786

Vejledning om indsamling af husholdningsaffald

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
 - 1.1 Baggrund og formål
 - 1.2 Tekstil
 - 1.3 Afgrænsning
2. Målgrupper
 - 2.1 Kommunens egen anvendelse
 - 2.2 Affaldsselskaber
 - 2.3 Private renovatører
3. Krav om henteordning
 - 3.1 Vejledende definition af henteordning
 - Husstandsindsamling
 - Husstandsnær indsamling
 - Glas
 - Fysiske forhold
4. Særskilt og kombineret indsamling
 - Særskilt indsamling
 - Kombineret indsamling
 - 4.1 Undtagelsesbestemmelser for kombineret indsamling
5. Forudsætninger og definitioner
 - 5.1 Boligtyper
 - 5.1.1 En-familieboliger i byen og på landet
 - 5.1.2 Etagebolig og tætte bykerner (inkl. kædehuse/rækkehuse/tæt lav bebyggelse)
 - 5.1.3 Sommerhuse, kolonihaver og ikke-brofaste øer
 - 5.2 Indsamlingsmateriel
 - 5.2.1 Fast indsamlingsmateriel
 - 5.2.1 Piktogrammer
 - 5.3 Generelle undtagelser
 - Ikke-brofaste øer
 - Farligt affald
 - Sommerhuse og kolonihaver
 - 5.4 Opsummering
6. Retningslinjer for de enkelte boligtyper
 - 6.1 En-familiebolig i byen og på landet
 - 6.2 Etagebolig og tætte bykerner (inkl. kædehuse/rækkehuse/tæt lav bebyggelse)
 - 6.3 Sommerhuse, kolonihaver og ikke-brofaste øer
7. Ikrafttrædelse og implementering
 - Indsamling af kombineret metal, glas og hård plast
8. Kommende krav og drift af vejledningen

1. Indledning

Vejledningen har til formål at give klare retningslinjer for, hvordan kommuner og affaldsselskaber kan tilrettelægge deres ordninger, således at de lever op til affaldsbekendtgørelsens krav til indsamling af husholdningsaffald. Desuden vejledes der om andre elementer af indsamling af husholdningsaffald,

der kan bidrage til en strømlining af indsamlingen på tværs af landet. Vejledningen for indsamling af husholdningsaffald indeholder bl.a. en oversigt og beskrivelse af kravene til ordninger for indsamling af husholdningsaffald i affaldsbekendtgørelsen, samt forklaring af begreber relateret til ordningerne og øvrige rammer for strømningen.

1.1 Baggrund og formål

EU's affaldsdirektiv fra 2018 stiller ambitiøse genanvendelsesmål for husholdningsaffaldet og husholdningslignende affald fra erhverv på henholdsvis 55, 60 og 65 % i 2025, 2030 og 2035. Ligesom der skal måles på den reelle genanvendelse (ikke indsamlede mængder).

Foruden høje krav til den reelle genanvendelse stiller EU's affaldsdirektiv også krav til særskilt indsamling af affald, hvis det er nødvendigt for at sikre genbrug, genanvendelse og anden nyttiggørelse¹. I forhold til husholdningsaffald drejer det sig bl.a. om følgende fraktioner; papir, pap, glas, metal, plast, madaffald, tekstiler, farligt affald, affald af elektrisk og elektronisk udstyr, samt udtjente batterier. De nævnte fraktioner skal altså indsamles særskilt fra andre fraktioner og må som udgangspunkt ikke kombineres i indsamlingen. Kravet om særskilt indsamling kan kun fraviges, i) hvis det hverken reducerer mængden eller kvaliteten af genanvendelse, ii) hvis særskilt indsamling ikke samlet set er det miljømæssigt bedste, iii) hvor det ikke er teknisk muligt, eller iv) hvor det vil medføre uforholdsmæssigt høje omkostninger at kræve særskilt indsamling. De danske undtagelser fra særskilt indsamling fremgår af affaldsbekendtgørelsen og bliver også beskrevet i nærværende vejledning.

Samtidig har Regeringen og et bredt flertal i Folketinget den 16. juni indgået aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi med langt mere genanvendelse og langt mindre forbrænding. Heri står: "Indsamlingen af danskernes affald strømlines og øges ved at indføre krav til kommunerne om ens indsamling af 10 forskellige slags affald: Mad-, papir-, pap-, metal-, glas-, plast-, tekstilaffald samt drikke- og fødevarerkartoner, restaffald og farligt affald. Indsamlingen af affaldet skal foregå husstands-nært, men tage hensyn til forskellige boligtyper, herunder gennem mulighed for kombineret indsamling, så nogle typer affald kan indsamles sammen. Kravet skal gælde fra 1. juli 2021, tekstilaffald dog fra 2022. Eksisterende aftaler kan udløbe, dog skal ordninger med kombineret indsamling af metal-, glas- og plast udfases senest 1. januar 2025. I implementeringen af henteordningen for indsamling af tekstilaffald sikres det, at de frivillige velgørende organisationer får let adgang til tekstiler, der kan genbruges. "

I den nye affaldsbekendtgørelse fastlægges det derfor, at ovennævnte fraktioner skal indsamles via henteordninger. Nærværende vejledning indeholder en tolkning af disse krav samt yderligere retningslinjer for indsamling af husholdningsaffald.

Med strømningen af indsamling og sortering af affald kan der skabes et mere effektivt marked for genanvendte materialer, det bliver lettere for borgerne at sortere samtidig med, at kommunikationen til borgeren bliver nemmere og strømningen bidrager til at nå klima- og miljømål i den nye nationale affaldsplan.

Vejledningen er udviklet i dialog med branchen via inddragelse af repræsentanter fra både affaldsselskaber, kommuner, sorteringsanlæg, genanvendelses anlæg samt relevante interesse- og brancheorganisationer.

1.2 Tekstil

Tekstilaffald er omfattet af klimaaftalen og affaldsbekendtgørelsen, men det er under faglig afklaring i løbet af 2020 - 2021, hvordan indsamling og sortering af tekstiler bedst kan håndteres. Tekstiler indgår således ikke i denne udgave af vejledningen. Vejledningen vil blive opdateret i løbet af 2021 til at omfatte tekstiler.

1.3 Afgrænsning

Denne vejledning beskriver retningslinjerne for indsamling af husholdningsaffald og er målrettet den kommunale indsamling af husholdningsaffald fra borgerne. I den nye Affaldsbekendtgørelse stilles der krav til, at flere fraktioner fremover skal husstandsindsamles. Vejledningen behandler disse krav og definitioner. Vejledningen kan derfor bruges af både affaldsselskaber og kommuner ved forberedelse af udbud og udarbejdelse af indsamlingsordninger for husholdningsaffald, samt indsamling af husholdningslignende affald fra kommunale institutioner og erhverv.

Vejledningen kan ligeledes anvendes som inspiration af erhvervsvirksomheder, der skal planlægge håndtering af virksomhedens husholdningslignende affald, samt transportører og indsamlere af husholdningslignende erhvervsaffald.

Der udgives samtidig en vejledning om sortering af husholdningsaffald, der bl.a. indeholder kriterier for, hvad man må sortere i de forskellige fraktioner.

2. Målgrupper

Nærværende vejledning henvender sig til både kommuner, affaldsselskaber, private renovatører og andre aktører i affaldsbranchen, som har del i eller er involveret i indsamling af affald fra husholdninger.

2.1 Kommunens egen anvendelse

Retningslinjer i nærværende vejledninger skal anvendes, når nye udbud om affald fra husholdninger planlægges og skal derved også afspejles i de kommende kommunale affaldsplaner. Kommunerne skal bruge definitionerne af fx husstandsindsamling og husstandsnær indsamling, når de skal planlægge fremtidig indsamling og fastsætte de kommunale regulativer for indsamlingsordninger for både en-familieboliger, etageboliger og sommerhuse mv.

2.2 Affaldsselskaber

Mange affaldsselskaber håndterer medlemskommunernes affaldsudbud eller driver indsamling og afsætning af affaldsfraktionerne selv. Både i forbindelse med planlægning af affaldsudbud, indsamling og afsætning skal retningslinjer i vejledningen anvendes.

Særligt i forbindelse med fælleskommunale affaldsudbud er der et godt udgangspunkt for at strømline indsamling og afsætning, da stordriftsfordele vil kunne udnyttes.

2.3 Private renovatører

Kommunerne kan vælge at indgå aftale med private affaldstransportører og affaldsindsamlere om at stå for eksempelvis indsamling, transport og sortering af affald fra husholdningerne. Mængder og kvalitet af sorteringen er afgørende for, at afsætningen af affaldsfraktionen går til så høj genanvendelse som

muligt. Derfor er det vigtigt, at både transportører og indsamlingsvirksomheder kender affaldssammensætningen fra husholdningerne.

Vejledningen for indsamlingsordninger indeholder retningslinjer for særskilt og kombineret indsamling for de forskellige affaldsfraktioner jf. affaldsbekendtgørelsen, og kan derfor være en hjælp for de private renovatører i dialogen med kommunen eller affaldsselskabet og i forbindelse med afsætningen af affaldet til genanvendelse.

3. Krav om henteordning

Kravene om henteordninger i affaldsbekendtgørelsen, samt retningslinjerne i nærværende vejledning skal bidrage til at opfylde direktivkravene i det nye Affaldsdirektiv fra EU. Vejledningen behandler således følgende fraktioner af husholdningsaffald: mad, papir, pap, glas, metal, plast, mad- og drikkekartoner, farligt affald, herunder småt elektronik og batterier samt restaffald.

Grundlaget og de af bekendtgørelsens fastsatte krav, samt forudsætninger og definitioner af ordninger, begreber mv. beskrives i det følgende.

I affaldsbekendtgørelsen stilles der krav til særskilt indsamling² af følgende fraktioner i en henteordning senest 1. juli 2021:

- Madaffald
- Papiraffald
- Papaffald
- Plastaffald
- Glasaffald
- Metalaffald
- Mad- og drikkekartoner
- Farligt affald
- Restaffald

Ovenstående fraktioner skal altså fremover indsamles i henteordninger ved husstanden, da der skal være samme muligheder for at sortere, ligegyldig hvor man bor - på tværs af Danmark. Derfor defineres en henteordning i nærværende vejledning i udgangspunkt som affaldsindsamling, hvor fast indsamlingsmateriel står på matriklen. I nærmere beskrevne tilfælde kan indsamlingsmateriellet placeres husstands-nært. Dette er nærmere beskrevet i afsnit 3.1 nedenfor.

Det betyder, at de kommuner, der i dag ikke tilbyder husstandsindsamling af ovenstående fraktioner, skal etablere disse ordninger fra 1. juli 2021³. Kravet til, hvilke fraktioner, der skal tilbydes husstandsindsamling af, betyder, at der opnås en ensartethed ift. de fraktioner, den enkelte borger har mulighed for at udsortere på tværs af landet.

Ved indsamling af farligt affald skal ordningerne leve op til gældende regler, herunder Transport-, Bygnings- og Boligministeriets bekendtgørelse om vejtransport af farligt gods og beredskabsstyrelsens tilhørende vejledning 'Vejledning om vejtransport af affald, der er farligt gods.

Indsamling af batteriaffald og småt elektronikaffald er reguleret i hhv. i batteribekendtgørelsen (BEK nr. 1453 af 07.12.2015) og elektronikaffaldsbekendtgørelsen (BEK nr. 148 af 08.02.2018). Denne vejledning kommer med anbefalinger til, hvordan husstands-nær indsamling af de to affaldsfraktioner kan foregå i henhold til de to bekendtgørelser, således at de to affaldsfraktioner kan indgå i strømlinjen af indsamling af husholdningsaffald. Der henvises dog til de to bekendtgørelser for yderligere krav til håndteringen af fraktionerne.

3.1 Vejledende definition af henteordning

Kravene til henteordning vil blive implementeret forskelligt alt efter de praktiske forhold i den pågældende kommune/område. Mens man ved de fleste en-familieboliger har mulighed for at sortere på egen matrikel, vil mange etageboliger, tætte bykerner og ikke mindst sommerhusområder, have udfordringer med at tilbyde samme service, da logistiske udfordringer såsom plads, adgangsforhold og sæsonvariationer kan gøre sig gældende. Der er derfor brug for at differentiere husstandsindsamlingen alt efter boligområde, hvorfor der i vejledningen opereres med følgende betegnelser for en henteordning:

Husstandsindsamling

Husstandsindsamling betyder, at faste beholdere⁴ er placeret på matriklen. Denne definition gælder for en-familieboliger både i byen og på landet, og skal som hovedregel anvendes ved alle de boligtyper, hvor praktiske og logistiske forhold giver mulighed for det.

Husstands-nær indsamling

Husstands-nær indsamling kan anvendes, hvis forholdene ikke tillader, at faste beholdere kan placeres på matriklen. Husstands-nær indsamling betyder, at

- ved etageboliger, rækkehuse/kædehuse/tæt lav bebyggelse og tætte bykerner skal fast indsamlingsmateriel så vidt muligt placeres sådan, at beholdere er tilgængelige i umiddelbar nærhed fra boligen, dvs. kort gåafstand.
- i sommerhusområder og ved kolonihaver skal fast indsamlingsmateriel placeres sådan, at beholderne så vidt muligt er tilgængelige i rimelig gåafstand fra boligen.
- for boliger på ikke-brofaste øer med under 200 fasteboende beboere kan faste beholdere til de genanvendelige fraktioner placeres på havnefaciliteter, der benyttes af beboere på øen (dvs. på øen eller på det nærmeste fastland)

Glas

I henhold til affaldsbekendtgørelsens krav om henteordninger for glas, vil det fortsat være muligt at indsamle glas i kuber uanset boligtype. For glas i kuber anbefales det, at kuber så vidt muligt placeres inden for rimelig gåafstand, svarende til husstands-nær indsamling ved sommerhuse. Der skal stiles efter samme indsamlingseffektivitet som ved husstandsindsamling, hvilket kræver et tæt og, frem for alt, tilgængeligt net af kuber.

Fysiske forhold

Hvis de fysiske forhold ikke tillader indsamling efter retningslinjerne for de enkelte boligtyper og efter retningslinjerne for fast indsamlingsmateriel jf. afsnit 5.2, bør kommunerne på anden vis sikre, at husstandsindsamlingen foregår i umiddelbar nærhed af matriklen og som udgangspunkt i fast materiel af

hensyn til arbejdsmiljøet for renovationsmedarbejderne. Det er væsentligt, at indsamlingen af restaffald foregår samme sted, som indsamlingen af de andre fraktioner for at understøtte den særskilte indsamling.

4. Særskilt og kombineret indsamling

Kommunerne skal som udgangspunkt etablere særskilt indsamling af de fraktioner, som er omfattet af denne vejledning. Dog er det, jf. affaldsbekendtgørelsens §§ 38-44, muligt at kombinere nogle fraktioner. Nærværende afsnit definerer og beskriver således særskilt og kombineret indsamling, samt hvilke kombinationsmuligheder bekendtgørelsen giver undtagelse for.

I nærværende vejledning defineres særskilt indsamling således:

Særskilt indsamling

Ved særskilt indsamling forstås ”indsamling, hvor en affaldsstrøm holdes adskilt alt efter affaldets type og art for at lette en specifik behandling”. Affaldsfraktionen ”metal” udsorteres fx typisk som en materialefraktion, selvom fraktionen består af forskellige typer ”metal” som fx aluminium, jern, metallegeringer mv. De forskellige kildesorterede fraktioner bliver efter indsamling finsorteret på forskellige sorterings- og behandlingsanlæg.

Som beskrevet i indledningen kræver det fremadrettet en undtagelsesbestemmelse i affaldsbekendtgørelsen, hvis der ønskes indsamlet flere fraktioner i samme beholder/rum (kombineret indsamling).

I nærværende vejledning defineres kombineret indsamling således:

Kombineret indsamling

Ved kombineret indsamling forstås ”samlet indsamling af bestemte affaldstyper”. Ved kombineret indsamling af fx metal/plast udsorteres to materialefraktioner i samme rum. Den indsamlede kombinerede affaldsfraktion sorteres efterfølgende på anlæg, der adskiller de enkelte materialefraktioner fra hinanden. De sorterede materialer afsættes herefter typisk til yderligere finsortering, inden de genanvendes.

4.1 Undtagelsesbestemmelser for kombineret indsamling

EU's affaldsdirektiv stiller krav om særskilt indsamling. Det fremgår dermed af affaldsbekendtgørelsen, at indsamlingen af mad-, papir-, pap-, metal-, glas-, plast-, tekstilaffald samt drikke- og fødevarekartoner, restaffald og farligt affald skal foregå særskilt.

Der er dog fastlagt nogle nationale undtagelsesbestemmelser i affaldsbekendtgørelsen på nedenstående affaldsfraktioner, hvor det er vurderet, at kombineret indsamling kan benyttes, uden at det reducerer hverken mængden eller kvaliteten af genanvendelsen, eller hvor det vil medføre uforholdsmæssigt høje omkostninger at kræve særskilt indsamling:

- Kombineret indsamling af papir/pap
- Kombineret indsamling af metal/plast
- Kombineret indsamling af plast/mad- og drikkekartoner
- Kombineret indsamling plast/metal/mad- og drikkekartoner
- Kombineret indsamling af metal/glas
- Kombineret indsamling af metal/glas/plast indtil 1. januar 2025

- Kombineret indsamling af papir/pap/blød plast indtil 1. januar 2025.
- Undtagelse fra krav om særskilt indsamling af madaffald på ikke-brofaste øer med færre end 200 indbyggere.

Ovenstående undtagelsesbestemmelser kan både tages i brug enkeltvis eller i forskellige kombinationer. En indsamlingsordning kan således godt bestå af både særskilte og kombinerede indsamlinger under hensynstagen til logistiske og praktiske forhold samt beskrevne krav i bekendtgørelsen.

Mad- og drikkekartoner er en ny affaldsfraktion, og der er endnu ikke gjort danske erfaringer med indsamling, sortering og oparbejdning. Det anbefales derfor, at den kombinerede løsning kun anvendes ved én-familiehuse. Ved etageejendomme og andre steder hvor der er etableret fællesløsninger til indsamlingen, fx sommerhusområder, kolonihaver samt ikke-brofaste øer, bør de to fraktioner indsamles separat. Ligeledes anbefales det, at hvis inddelingen i affaldsbeholdere ved én-familiehuse tillader det, så kan mad og drikkevarekartoner også her sorteres særskilt. Dette beskrives også under retningslinjerne for de enkelte boligtyper i afsnit 6.

Derudover skal det bemærkes, at farligt affald, småt elektronik og batterier fortsat kan indsamles sammen i fx røde kasser og miljøskabe, hvilket uddybes nærmere i afsnit 5.2.

Ifølge affaldsbekendtgørelsens § 44 kan kommunerne anmode Miljøstyrelsen om yderligere undtagelsesmuligheder fra særskilt indsamling. Miljøstyrelsen vurderer anmodningen i forhold til affaldsdirektivet og forelægger denne for miljøministeren. Dette er uddybet i Miljøstyrelsens 'Vejledende udtalelse om affaldsbekendtgørelsen § 44 (undtagelse fra særskilt indsamling)'.

5. Forudsætninger og definitioner

I det følgende afsnit beskrives de forudsætninger og definitioner, som krav om henteordninger er baseret på.

5.1 Boligtyper

Indsamling af affald opdeles typisk i forskellige boligområder, da måden vi bor på kan være rammesættende for, hvordan affaldsindsamlingen kan foregå i forhold til fx både indsamlingsmateriel, placering og andre praktiske forhold.

I vejledningen opereres der derfor med følgende boligtyper:

- En-familieboliger i byen og på landet
- Etagebolig og tætte bykerner (inkl. kædehuse/rækkehuse/tæt lav bebyggelse)
- Sommerhuse, kolonihaver og ikke brofaste øer (med færre end 200 fastboende)

Afsnittet her har til formål at definere og afgrænse disse boligtyper.

5.1.1 En-familieboliger i byen og på landet

En-familieboliger

Ved en-familieboliger forstås en selvstændig bolig, der er beliggende på egen grund.

5.1.2 Etagebolig og tætte bykerner (inkl. kædehuse/rækkehuse/tæt lav bebyggelse)

Etageboliger og tætte bykerner

Ved etageboliger/flerfamilieboliger forstås bygninger, der består af flere selvstændige boliger, som er placeret oven på hinanden i to lag eller mere. Der kan være flere boliger på hver etage, som er forbundet med fælles trapper, altangange eller lignende. Udenomsarealer kan være én matrikel eller flere matrikler uden fysisk adskillelse, fx fælles gårdarealer.

Kædehuse/rækkehuse/tæt lav bebyggelse

Der kan være tale om rækkehuse eller kædehuse, som er selvstændige boliger, der typisk er bundet sammen i ét plan og hvor beboerne kan have både egne og/eller fælles udenoms-arealer.

5.1.3 Sommerhuse, kolonihaver og ikke-brofaste øer

Sommerhuse

Huse, som er beliggende i et sommerhusområde, jf. planlovens §34.

Kolonihaver

Ved kolonihaver forstås små havelodder typisk ikke større end 400 m², jf. kolonihaveloven.

Ikke-brofaste øer (med færre end 200 fastboende beboere)

Ved ikke-brofaste øer forstås øer, som ikke er forbundet til fastland eller andre øer med en bro. Ikke-brofaste øer med få beboere kan have særlige logistiske udfordringer med håndtering af affald. Grænsen for, hvornår der gælder særlige regler for ikke-brofaste øer, er sat ved øer med færre end 200 fastboende beboere.

5.2 Indsamlingsmateriel

Den konkrete indsamling af affald foregår i dag på mange forskellige måder og med meget forskelligt indsamlingsmateriel på tværs af landet. Indsamlingen kan både foregå i faste beholdere, som kan være opdelt i flere kamre, nedgravede og halvt-nedgravede beholdere, affaldssug, kuber mv. Der kan også være tale om ikke-faste måder at indsamle på, som fx poser (med og uden stativ), kassetter eller lign. Ligeledes kan affaldet indsamles på genbrugspladser og mindre miljøstationer/miljø-øer placeret forskellige steder i boligområderne. Indsamlingsmaterialet kan være placeret på husstandens matrikel eller husstandsnært (henteordning) eller ikke-husstandsnært (bringeordning).

På baggrund af ovenstående definerede retningslinjer for henteordninger i fast indsamlingsmateriel lægges der også her op til en strømlining, hvor faste beholdere i henteordninger fremover defineres som følgende:

5.2.1 Fast indsamlingsmateriel

Fast indsamlingsmateriel er en beholder til midlertidig opbevaring af affald, som fx en beholder på hjul, kuber, nedgravede løsninger, affaldssug. Beholderen kan have forskellig størrelser og indretning ligesom den kan være mobil og flytbar med og uden hjul, samt være placeret over jorden eller helt eller delvist nedgravet. Beholderen er fremstillet af et fast materiale, som regel hård plastik, men kan også være fremstillet af metal.

Optisk posesortering vil fortsat være tilladt, så længe selve indsamlingen af poserne foregår efter retningslinjer for fast materiel.

For beholdere til fx batterier, småt elektronik og andet farligt affald kan der være særlige behov for at sikre, at uvedkommende ikke umiddelbart kan komme til det indsamlede affald. Det kan fx ske ved at anvende børnesikrede miljøkasser eller aflåste miljøskabe. Kommunerne kan derudover vælge at indsamle batterier og/eller småt elektronik i klare poser på låg af beholderen, forudsat at der laves anden en løsning til det øvrige miljøfarlige affald.

Af hensyn til borgerne bør en-familieboliger max have 2-4 beholdere på matriklen med rum til alle henteordninger, som indsamles særskilt eller kombineret i henhold til de nationale undtagelsesbestemmelser. Glas kan, som nævnt, indsamles i kuber uanset boligtype. Hvis kommunen allerede har etableret løsninger, der gør det økonomisk uhensigtsmæssigt at begrænse indsamlingen fra en-familieboliger til max 4 beholdere, kan kommunerne dog beslutte at fravige fra disse retningslinjer.

5.2.1 Piktogrammer

Kommunalbestyrelsen skal senest d. 1. januar 2022 forsyne det relevante indsamlingsmateriel til affald fra husholdninger med de piktogrammer, som er angivet i affaldsbekendtgørelsen bilag 6.

Hvis kommunen har indgået aftale med en virksomhed om indsamling inden d. 1. januar 2021, så finder kravet om mærkning af beholdere først anvendelse ved kommunens næste kontraktindgåelse. Det er Miljøstyrelsens fortolkning, at den indgåede aftale skal omfatte materiel for at overgangsbestemmelsen kan anvendes.

5.3 Generelle undtagelser

Der er tre undtagelser fra kravene om henteordninger for husholdningsaffald. Det drejer sig om:

Ikke-brofaste øer

For ikke-brofaste øer med færre end 200 indbyggere er der i affaldsbekendtgørelsen givet undtagelse fra særskilt indsamling af madaffald. Kommunalbestyrelsen kan desuden erstatte en henteordning med en bringeordning for følgende affaldstyper: papir, pap, glas, metal og plastik på ikke-brofaste øer med færre end 200 indbyggere i hele kalenderåret. Det anbefales, at der etableres muligheder for aflevering af disse særskilt sorterede affaldstyper i tilknytning til de havnefaciliteter, øens indbyggere oftest benytter sig af enten på øen eller det nærmeste fastland.

Farligt affald

I henhold til affaldsbekendtgørelsens krav om henteordning for farligt affald vil det være muligt at undtage indsamlingen i boliger, som falder under definitionen 'sommerhuse, kolonihaver eller ikke-brofaste øer

(med under 200 fastboende) fra en henteordning. Dette betyder, at man, for disse boligtyper, kan vælge at indsamle fraktionen via bringeordning (herunder genbrugsplads) i de tilfælde, hvor henteordning ikke forsvarligt eller meningsfuldt kan lade sig gøre husstandsnaert.

Sommerhuse og kolonihaver

I henhold til affaldsbekendtgørelsens krav vil det være muligt at undtage boliger, som falder under definitionerne 'sommerhuse' og 'kolonihaver' fra en henteordning af alle de resterende fraktioner af husholdningsaffaldet i en del af kalenderåret. Det er kommunerne selv, der på baggrund af deres kendskab til områderne, afgør, om de vil gøre brug af denne mulighed og i givet fald fastsætter perioden for bringeordninger. Af hensyn til den særskilte indsamling bør der for alle fraktionerne gælde samme perioder for hhv. hente- og bringeordninger.

5.4 Opsummering

I henhold til de af ovenstående beskrevne typer af henteordninger og kombinationsmuligheder vil kommunerne fortsat have stor fleksibilitet i indretningen af de nye ordninger. Den eneste indsamlingskombination, som anvendes i dag, der ikke længere vil være mulig, er kombineret indsamling af metal, glas og plast. Den udfases frem mod 2025. Derudover ligger den største forandring i, at det fremadrettet bliver et krav, at kommunerne skal indsamle de pågældende fraktioner i henteordninger. Figur 1 giver eksempler på, hvordan kravene om henteordninger kan implementeres fordelt på boligformer og indsamlingsmetoder i forhold til særskilt og kombineret indsamling.

	En-familiebolig i byen og på landet	Etagebolig og tætte byker-	Sommerhuse⁵
Primært særskilt indsamling	<i>2-kammer beholder:</i> Mad- og restaffald	<i>1-kammer beholder:</i> Madaffald	<i>2-kammer beholder:</i> Mad- og restaffald
	<i>2-kammerbeholder:</i> Papir og pap	<i>1-kammerbeholder:</i> Restaffald	<i>2-kammerbeholder:</i> Papir/pap
	<i>2-kammerbeholder:</i> Metal og plast/mad- og drikkekartoner	<i>1-kammerbeholder:</i> Papir	<i>2-kammerbeholder:</i> Metal og Plast/mad- og drikkekartoner
	<i>Glas i kuber</i>	<i>1-kammerbeholder:</i> Pap	<i>Glas i kuber</i>
	<i>Rød kasse:</i> Farligt affald inkl. batterier og småt elektronik.	<i>1-kammerbeholder:</i> Metal	<i>Evt. rød kasse:</i> Farligt affald inkl. batterier og småt elektronik
		<i>1-kammer beholder:</i> Plast	
		<i>1-kammer beholder:</i> mad- og drikkekartoner	
		<i>Glas i kuber</i>	

		<i>Miljøskab: Farligt affald, elektronik og batterier</i>	
Primært kombineret indsamlings	<i>2-kammerbeholder:</i> Mad- og restaffald	<i>1-kammerbeholder: Madaffald</i>	<i>2-kammerbeholder: Mad- og restaffald</i>
	<i>2-kammerbeholder:</i> Papir/pap og	<i>1-kammerbeholder: Restaffald</i>	<i>2-kammerbeholder: Papir/pap og metal/plast/mad- og drikkekartoner</i>
	Metal/plast/mad- og drikkekartoner	<i>1-kammerbeholder: Papir/pap</i>	<i>Glas i kuber</i>
	<i>Glas i kuber</i>	<i>1-kammerbeholder: Metal/plast</i>	<i>Evt. rød kasse:</i>
	<i>Rød kasse:</i>	<i>1-kammerbeholder:</i>	Farligt affald, elektronik og batterier
	Farligt affald, elektronik og batterier	mad- og drikkekartoner	
		<i>Glas i kuber</i>	
	<i>Miljøskab: Farligt affald, elektronik og batterier</i>		

⁵ Eksempler for sommerhuse tager udgangspunkt i husstandsindsamlings

Figur 1. : Eksempler på henteordninger, der lever op til de nye retningslinjer

6. Retningslinjer for de enkelte boligtyper

Som beskrevet ovenfor indeholder retningslinjerne for henteordning for husholdningsaffaldet forskellige definitioner alt efter hvilken boligtype, der er tale om. I dette afsnit opsummeres krav og retningslinjer beskrevet i afsnit 3-5 fordelt på denne struktur. Det skal bemærkes, at der kan anvendes posesortering frem for faste beholdere generelt for alle boligtyper, hvis der i den pågældende kommune er implementeret optisk posesortering.

6.1 En-familiebolig i byen og på landet

For en-familieboliger kan affaldsfraktionerne indsamles på følgende måde:

- Mad, plast, metal, glas, papir, pap, mad- og drikkekartoner og restaffald skal indsamles ved en henteordning jf. afsnit 3.1 definition af husstandsindsamlings
- Indsamlingen skal foregå i faste beholdere evt. opdelt i rum til affaldsfraktionerne mad, plast, metal, glas, papir, pap, mad- og drikkekartoner og restaffald, som er placeret på matriklen

- Mad- og drikkekartoner er en ny affaldsfraktion, og der er endnu ikke gjort danske erfaringer med indsamling, sortering og oparbejdning. Kombineret indsamling efter undtagelsesbestemmelserne i afsnit 4.1 anbefales ved én-familiehuse af hensyn til antallet af beholdere. Hvis inddelingen i affaldsbeholdere ved én-familiehuse tillader det, så kan mad- og drikkevarekartoner dog også her indsamles særskilt.
- Glas kan som beskrevet i afsnit 3.1 indsamles husstands-nært i kube og skal så vidt muligt placeres i en benyttelsesafstand, som er tilgængelig på gå-ben fra husstanden.
- Farligt affald, batterier og småt elektronik kan indsamles samlet eller hver for sig i egnede faste beholdere fx kasser, 1-kammerspand/-beholder, batteribeholdere, pose på låg mv.

6.2 Etagebolig og tætte bykerner (inkl. kædehuse/rækkehuse/tæt lav bebyggelse)

For etageboliger og tætte bykerne kan affaldsfraktionerne indsamles på følgende måde:

- Mad, plast, metal, glas, papir, pap, mad- og drikkekartoner og restaffald skal indsamles i en henteordning jf. definitionerne af husstandsindsamling i afsnit 3.1. Indsamlingen kan dog etableres som husstandsnære fællesløsninger for beboere i etageboligområdet og/eller den tætte bykerne, hvis forholdene gør, at indsamling på matriklen ikke kan lade sig gøre.
- Indsamlingen skal foregå i faste beholdere til affaldsfraktionerne mad, plast, metal, glas, papir, pap, mad- og drikkekartoner og restaffald, som er placeret på matriklen eller husstands-nært. Beholderne kan være på hjul, nedgravede, semi-nedgravede, med sug eller lignende.
- Da mad- og drikkekartoner er en ny affaldsfraktion, og der endnu ikke er gjort danske erfaringer med indsamling, sortering og oparbejdning, anbefales det, at mad- og drikkekartoner indsamles særskilt de steder, hvor affaldsindsamlingen er etableret som husstandsnære fællesløsninger, hvor de indsamlede mængder er større, og hvor de fysiske forhold passer til, at man kan organisere en fornuftig indsamling.
- Glas kan, som beskrevet i afsnit 3.1, indsamles i husstands-nært i kube og skal så vidt muligt placeres i en benyttelsesafstand, som er tilgængelig på gå-ben fra husstanden
- Farligt affald, batterier og småt elektronik kan indsamles samlet eller hver for sig i egnede faste beholdere fx kasser, et lukket skab, 1-kammerspand/-beholder, batteribeholdere, pose på låg mv.

6.3 Sommerhuse, kolonihaver og ikke-brofaste øer

For sommerhuse, kolonihaver og ikke-brofaste øer (med under 200 fastboende) kan affaldsfraktionerne indsamles på følgende måde:

- Mad, plast, metal, glas, papir, pap, mad- og drikkekartoner og restaffald skal som udgangspunkt indsamles i en henteordning jf. definitionen i afsnit 3.1. Indsamlingen kan dog etableres som husstandsnære fællesløsninger for beboere i områder med sommerhuse, kolonihaver og for ikke-brofaste øer.
- Indsamlingen skal foregå i faste beholdere til affaldsfraktionerne mad, plast, metal, glas, papir, pap, mad- og drikkekartoner og restaffald, som er placeret på matriklen eller husstands-nært (tilgængelig i gåafstand). Beholderne kan være på hjul, nedgravede, semi-nedgravede, med sug eller lignende.
- Da mad- og drikkekartoner er en ny affaldsfraktion, og der endnu ikke er gjort danske erfaringer med indsamling, sortering og oparbejdning, anbefales det, at mad- og drikkekartoner indsamles særskilt de steder, hvor affaldsindsamlingen er etableret som husstandsnære fællesløsninger, hvor de indsamlede mængder er større, og hvor de fysiske forhold passer til, at man kan organisere en fornuftig indsamling.
- Glas kan som beskrevet i afsnit 3.1 indsamles i husstands-nært i kube og skal så vidt muligt placeres i en benyttelsesafstand som er tilgængelig på gå-ben fra husstanden

- Farligt affald, batterier og småt elektronik kan indsamles samlet eller hver for sig i egnede beholdere, som fx kasse, 1-kammerspand, batteribeholdere, et lukket skab eller lign. Alternativt kan fraktionerne henvises til aflevering på genbrugspladser i kommunen.

7. Ikrafttrædelse og implementering

Nærværende vejledning er en tolkning af affaldsbekendtgørelsens §§ 20-27, 29 og 34 samt §§ 38-44 Retningslinjerne i vejledningen følger derved kravene om henteordninger og undtagelsesbestemmelser fra særskilt indsamling og er gældende fra 1. juli 2021.

Kommunerne vil frem til d. 1. marts 2021 have mulighed for at søge dispensation fra affaldsbekendtgørelsens implementeringsfrist for henteordninger af de ovennævnte affaldsfraktioner fra husholdningerne. Dispensationen vil dog aldrig være længere end til 31. december 2022. Miljøstyrelsens 'Vejledende udtalelse om dispensationer fra brug af indsamlingsordninger' specificerer hvilke tilfælde, der kan give dispensation, samt hvordan der søges om dispensation.

Indsamling af kombineret metal, glas og hård plast

Ifølge affaldsbekendtgørelsens § 43 kan kommunalbestyrelsen, uanset §23, stk. 1, § 24, stk. 1, og § 25, stk. 1, fortsætte en allerede etableret indsamlingsordning for kombineret indsamling af glasaffald, metalaffald og hårdt plastaffald indtil d. 1. januar 2025.

Hvis kommunen fortsætter en indsamlingsordning efter § 43 stk. 1, kan kommunen ifølge § 43 stk. 2 fortsætte en allerede etableret indsamlingsordning eller inden 1. juli 2021 etablere en indsamlingsordning for kombineret indsamling af papiraffald, papaffald og blødt plastaffald indtil 1. januar 2025.

8. Kommende krav og drift af vejledningen

Vejledningen revideres løbende i takt med at bl.a. krav til henteordning for tekstil (fra 1. januar 2022) samt organiseringen og implementeringen af det udvidede producentansvar fastlægges. Det medfører, at fremtidige indsamlingsordninger ved husstanden eller ændringer i de ordninger, som nærværende vejledning omfatter, løbende vil blive revideret i takt med nye lovkrav og den øvrige teknologiske udvikling på området.

Miljøministeriet, den 14. december 2020

- 1 EU's affaldsdirektiv, 2018, artikel 10
- 2 Kombineret indsamling kan benyttes jf. undtagelsesbestemmelserne i affaldsbekendtgørelsens §§38-44 beskrevet i afsnit 4.1
- 3 Eksisterende ordninger kan udløbe, hvis der er tale om, at affaldet hentes hos borgerne. Dog skal ordninger med kombineret indsamling af metal/
glas/plast udfases senest 1. januar 2025
- 4 Defineret i afsnit 5.2